โครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

ภายใต้ชุดโครงการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะผู้วิจัย : น.ส.ปราณี มัคนันท์ และคณะ

โครงการนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย

บทคัดย่อ

โครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการภายใต้ชุดโครงการวิจัยการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด 36 จังหวัด ซึ่งสถาบันวิชาการสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากศูนย์อำนวยการต่อต้านความยากจนแห่งชาติ (ศตจ.) กระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกลุ่ม/องค์กรประชาชน และสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหารเพื่อให้เกิดการหนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพคนและองค์กรในการแก้ปัญหาความยากจน กลุ่มเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยมีสหกรณ์ที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ. สหกรณ์จำนวน 12 สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดจำนวน 5 กลุ่ม และสภาพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดมุกดาหาร 1 เครือข่าย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทีมวิจัยเน้นใช้กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดแรงกระตุ้นและความปรารถนาในการลุกขึ้นมาแก้ไขปัญหาความยากจนของตนเองในลักษณะของเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายได้ค้นพบปัญหาที่ส่งผลต่อ “ภาวะความยากจน”ของตนเองทั้งในปัจจุบันและในอนาคต จนกระทั่งเกิดแนวทางร่วมกันในการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักการและกระบวนการสหกรณ์ ในกระบวนการวิจัยครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายยางพาราจังหวัดมุกดาหาร 1 เครือข่าย และเกิดจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมระหว่างทีมวิจัยกับสภาพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชนชนจังหวัดมุกดาหารอีก 1 เครือข่าย ซึ่งการเชื่อมโยงเครือข่ายในครั้งนี้ถือเป็นการ “นำร่อง” ในการเชื่อมโยงความร่วมมือในระดับจังหวัด

กระบวนการสนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายของทีมวิจัยได้สนับสนุนให้เครือข่ายยางพาราจังหวัดมุกดาหาร เกิดการเรียนรู้ท่ามกลางการปฏิบัติจริงร่วมกัน เกิดแผนและการปฏิบัติการ คือ เกิดระเบียบข้อบังคับ/ข้อตกลงร่วมกันในเครือข่าย, เกิดแนวทางและแผนงานในการปฏิบัติการร่วมกันในอนาคต เกิดการรวมตัวกันอย่างกว้างขวางในการบริหารและจัดการตลาดประมูลยางพาราเพื่อต่อรองราคาในระดับท้องถิ่น เกิดการประสานแผนงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศักยภาพสมาชิกและแผนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและยกระดับการพัฒนาตลาดยางพาราในระดับจังหวัดในอนาคต

จากการศึกษาได้พบข้อสรุปว่า การแก้ไขปัญหาความยากจน ต้องเกิดจากการลุกขึ้นมาแก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการรวมกลุ่ม/กระบวนการและอุดมการณ์สหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาโดย ระดับกลไกราชการที่เกี่ยวข้องเข้าหนุนเสริม อีกทั้งในระดับนโยบายต้องมีลักษณะเอื้อต่อคนจนและคนด้อยโอกาสด้วยอีกทางหนึ่ง ในการศึกษาในครั้งนี้เกิดความรู้ใหม่ในแนวการวิเคราะห์เพื่อการประสานกระบวนการ/อุดมการณ์สหกรณ์บนพื้นฐาน ระบบคุณค่าในท้องถิ่น เช่น ระบบนิเวศวัฒนธรรม ซึ่งน่าจะได้มีการศึกษาค้นคว้าและทดลองปฏิบัติการในอนาคต.

www.cai.ku.ac.th